

O B S A H

Úvod

I. Na reformnej vlnie

Aktuálne o aktuálnom (1968)	13
Dnešné dni očami sociológie (1968)	18
Ide o stabilizáciu socializmu (1968)	22
Strana neradi - strana vedie (1968)	26
<i>Všeobecné vymedzenie pojmov</i>	26
<i>Podstata dnešnej situácie u nás</i>	28
<i>Ktorých deformácií sa musíme zbaviť?</i>	30
<i>Praktické závery</i>	34
Komu patrí moc? (1968)	35
Rehabilitujme Karola Marxa (1968)	41
Súčasný stav a problémy rozvoja sociológie na Slovensku (1968)	46
Nad slovenskou sociológiou (1968)	53
Inteligencia v sociálnom systéme Slovenska (1968)	58
Čo rozumieme pod demokratizáciou? (1968)	64
Naša spoločnosť očami sociológa (1969)	68

II. Obhliadka fundamentov

Rozvoj socialistickej formy privlastňovania - základ zблиžovania robotníkov a inteligencie (1982)	79
<i>Vymedzenie problému</i>	79
<i>Stručne o prístupoch</i>	80
<i>Dva predpoklady</i>	81
<i>Leninova škála</i>	84
<i>Nahľodávanie bariér</i>	86
<i>Inštalácia D P O a S P O</i>	90
<i>Pohľady do literatúry</i>	91
<i>Zhrnutie poznatkov</i>	93
<i>D P O z hľadiska privlastňovacích foriem</i>	95
<i>Pokus o hypotézy</i>	98
Od Marxovho pojmu vláducej triedy k Leninovej definícii tried (1983)	101
Vzťah dvoch teórií (1986)	114
Závislosť rozvoja teórie socializmu od realizačného variantu socialistickej revolúcie (1987)	118
Poznámky oponenta (1988)	124
<i>Môj vzťah k pôvodnému programu a k jeho novelizácii</i>	124
<i>K navrhovanému variantu Nového akčného programu</i>	130
<i>Úhrnné stanovisko</i>	133
Prestavba ako problém sociologickej teórie (1989)	136
Náčrt sociologickej teórie prestavby (1989)	140
Záverečné slovo na II. sociologickom zjazde v Martine (1989)	145
List generálnemu tajomníkovi (1989)	148
II. zjazd slovenských sociológov a naša revolúcia (1990)	151

III. Koniec experimentu

Sociológia a politický pluralizmus (1990)	161
K novej identite cez sebakritiku v teórii (1990)	166
Proti platforme komunistickej obnovy (1990)	170
Občan a pohyby v spektre (1990)	176
Občianska spoločnosť a sociálna štruktúra (1990)	178
Zasa experimentujeme (1993)	183
Komunizmus či štátny kapitalizmus? (1995)	186
Marxistická sociologická škola v nových podmienkach (1995)	191
Na staré témy - po novom (1995)	195
Marxova vývojová hypotéza pod skalpelom Marshallovej teórie troch rozvojových fáz občianskej spoločnosti (1999)	200
Sociologický Martin s odstupom desiatich rokov (1999)	212
Zločinnosť princípu či jednej z jeho aplikácií? (1999)	220
Vzťah modernizácie a komunistického experimentu (1999)	231

IV. Obnova občianskej spoločnosti

Poznámky o občianskej spoločnosti (1996)	237
Status občana (1993)	241
Občianska spoločnosť a štát (1995)	251
K teórii troch druhov občianstva v kontexte budovania právneho štátu (1995)	258
O občianstve, transformácii a aktualizovanom vzťahu k Marxovi (1995)	262
Obnovou občianskej spoločnosti k občanokracii (1999)	268
Za kultivované vedenie občianskych sporov (1991)	278
Transformácia a občan (1994)	281
Rómovia a Slovensko - sociologický pohľad (1994)	284

V. Emancipácia

O funkčnosti slovenskej sociológie v celoštátnom riadení (1966)	287
Federácia je pokrok (1968)	290
Optimum = syntéza (1991)	293
Slovenská otázka v šesťdesiatomôsmom a dnes (1992)	296
Slovenská otázka v postkomunistickej obnove občianskej spoločnosti (1992)	301
<i>Experiment s komunistickou hypotézou</i>	301
<i>Experiment s čechoslovakistikou hypotézou</i>	310
Nielen o emancipácii (1993)	315
Sociológ v politickej polarite (1995)	318
Podmienenosť perspektív súčasným stavom (1997)	321
O národnom a občianskom v svetle princípu komplementarity (1998)	323

VI. Tri potenciály

Občianstvo v sociálnosystémovom zlome Slovenska (1997)	329
<i>Formulácia problému</i>	329
<i>Pojmové vymedzenie</i>	332
<i>Volba dimenzií</i>	337
<i>Demokratizačný potenciál</i>	339
<i>Privatizačný potenciál</i>	345
<i>Euroobčiansky potenciál</i>	353
<i>O D/P/EU - typoch</i>	359

Namiesto záveru

Pokus o sebareflexiu (2000)	373
Dotyky s problematikou v štýle Predslovu	377
<i>Prvé spytovanie svedomia</i>	378
<i>Sociológia a limity slovenskej empírie</i>	380
<i>Experiment a veda</i>	381
<i>Druhé spytovanie svedomia</i>	383
<i>Experiment a studená vojna</i>	385
<i>Slováci a vojnová porážka</i>	387
<i>Zjednotiť január 1993 s novembrom 1989</i>	389
<i>Metóda spracovania látky</i>	391

Literatúra

Bibliografická príloha